

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/221/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7120207086
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Stolárová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7120207086.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Stolárovej a členiek JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Slávy Zborovjanovej v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. A. XX, zast.: K U B | A K s. r. o., so sídlom Werferova 1, Košice, IČO: 55 642 250, proti žalovanému: Košický samosprávny kraj, so sídlom Nám. Maratónu Mieru 68, Košice, IČO: 35 541 016, o zaplatenie 5.793,28 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 11. mája 2022 č. k. 22C/17/2020-294

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice I (ďalej aj súd prvej inštancie alebo aj súd) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia peňažnej pohľadávky vo výške 5.793,28 Eur s príslušenstvom titulom náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva.

2. Vec správne posúdil podľa § 489, § 101 OZ, § 1 ods. 1, § 4 ods. 1 a 2, § 2 ods. 1 a 2, § 3 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. konštatujúc, že pokiaľ predmetom sporu je nárok žalobcu na náhradu za obmedzenie jeho vlastníckeho práva zriadením vecného bremena na základe zákona, podstatné bolo právne posúdenie, či tento nárok má charakter jednorazovej alebo opakujúcej sa náhrady z dôvodu, že žalovaný považujú nárok za jednorazový vzniesol námietku premlčania.

3. Medzi stranami nebolo sporné, že žalobca je vlastníkom nehnuteľnosti parcela č. 963/15, k. ú. D. a požadovaná náhrada sa týka predmetnej parcely, na ktorej sa v celosti nachádza cesta III. triedy vo vlastníctve a správe žalovaného. Súd najskôr na pojednávaní dňa 9.2.2022 uviedol predbežný právny názor, podľa ktorého predmetný nárok má charakter opakujúceho sa plnenia, a teda nárok nepovažoval za premlčaný, následne v zmysle najnovších záverov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/99/2019 z 26.1.2022 uviedol svoj zmenený právny názor, v zmysle ktorého nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva je jednorazový a prihliadol na námietku premlčania uplatnenú žalovaným a z dôvodu premlčania nároku žalobu zamietol. Aj keď súd je znalý judikatúry najmä odvolacích súdov, ktorá bola v priebehu roku 2021 rozdielna, považoval najnovšiu judikatúru dovolacieho súdu (sp. zn. 2Cdo/194/2019, 8Cdo/17/2019 a 1Cdo/99/2019) za natoľko významnú a opakujúcu sa, že ju považoval za ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej je nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva jednorazový.

4. Súd sa stotožnil so závermi uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/99/2019, ktorým súd dovolanie odmietol v skutkovo a právne obdobnom spore a v zmysle ktorého finančná náhrada za vznik vecného bremena je zásadne jednorazová a nemá charakter opakujúceho sa plnenia. Vlastník pozemku si nárok na odplatu mohol uplatniť v lehote troch rokov od jeho vzniku, t.j. od 1.7.2009 do 1.7.2012. Ak tak však neurobil, jeho právo sa premlčalo a preto súd po prihladnutí na námietku žalovaného nemohol žalobe vyhovieť. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 1Cdo/99/2019, v bode 47 uviedol, že pre účely ďalšieho výkladu dovolací súd uvádza, že za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovisk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ako i rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne jednotlivé rozhodnutia, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia Najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a na nich nadviazali. Najvyšší súd uviedol, že v uznesení sp. zn. 2Cdo/194/2018, ako aj v uznesení 8Cdo/17/2019, Najvyšší súd Slovenskej republiky už riešil otázku, či vlastník pozemku, na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z., má nárok na primeranú náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva vo forme pravidelných platieb primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia vo výške ročného úžitku, ktorý sa viaže k tej časti nehnuteľnosti, v ktorej sa vlastnícke právo obmedzuje a či existuje ustanovenie všeobecného záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo považovať náhradu za obmedzenie vlastníckych práv zákonným vecným bremenom podľa § 4 ods. 1 zákona vo forme opakujúceho sa plnenia. Ďalej Najvyšší súd Slovenskej republiky citoval body 37 - 46 odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Cdo/194/2018, že ak judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky akceptovaná Ústavným súdom Slovenskej republiky dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/93 Z.z. vzniklo ex lege jednorázovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona, nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. Ďalej v zmysle bodu 46 uznesenia sp. zn. 2Cdo/194/2018, podľa ktorého ani nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. Pl. ÚS 42/2015 neovplyvnil ustálený právny názor, v zmysle ktorého nemožno stotožňovať právnu úpravu zákona č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov, ktorý upravoval primeranú jednorazovú náhradu za zriadenie vecného bremena a náhradu za vecné bremeno upravené v § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, keďže upravujú rozličné situácie, ktoré vyjadrujú rôznu formu obmedzenia v užívaní nehnuteľností. Kým pri obmedzení vlastníckeho práva podľa zákona o tepelnej energetike sa poskytuje náhrada za výmeru, v ktorej je vlastník obmedzený pri užívaní nehnuteľnosti v dôsledku ustanovenie zákonného vecného bremena držiteľom povolenia a to pri výkone práv a povinností podľa § 10 ods. 1 zákona o tepelnej energetike, ktorých rozsah a frekvenciu nemožno vopred určiť, pri právnej úprave zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov vzniká k pozemku právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ak vlastník domu nie je vlastníkom pozemku, teda rozsah vecného bremena je určiteľný už pri jeho vzniku, t.j. od účinnosti zákona 1.9.1993. Je tomu tak aj pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z., ktorého rozsah je určiteľný už pri jeho vzniku. V zmysle záverov bodu 51 predmetného uznesenia sp. zn. 1Cdo/99/2019, dovolací súd dospel k záveru, že žalobca vo svojom dovolaní nastolil takú otázku, ktorá kumulatívne nespĺňa znaky otázky uvedenej v tomto uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, respektíve nenastoluje otázku, ktorá by bola relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, nakoľko dovolací súd rozhodol v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu.

5. Súd preto uzavrel, že rozsah zriadeného vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. bol určiteľný už pri jeho vzniku, ide o zákonné vecné bremeno odôvodnené verejným záujmom, je teda prítomný verejnoprávny charakter, čím sa výrazne približuje k obmedzeniu vlastníckeho práva zakotvenému v zákone č. 182/1993 Z.z., kde náhrada za obmedzenie je tiež jednorazová. Z charakteru uplatneného práva žalobcu na zaplatenie náhrady za zriadenie vecného bremena a s ohľadom na to, že rozhodovacia prax dovolacieho súdu je ustálená na to, že náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva zriadením vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2004 Z.z. má charakter jednorazovej odplaty, nakoľko vecné bremeno v prospech žalovaného na pozemku, ktorý je momentálne vo vlastníctve žalobcu vzniklo zo zákona ku dňu 1.7.2009 a vlastník pozemku si v zmysle ustanovení § 101 Občianskeho zákonníka o premlčaní neuplatnil nárok na odplatu v lehote troch rokov od jeho vzniku, t.j. do 1.7.2012, jeho právo sa premlčalo, teda nárok na odplatu za zriadenie vecného bremena bol v čase podania žaloby už premlčaný a preto súd žalobu zamietol.

6. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP s tým, že žalobca ako neúspešná strana v spore nemá nárok na náhradu trov konania a úspešnou stranou bol žalovaný, ktorému ale súd náhradu trov konania nepriznal, pretože mu žiadne trovy konania nevznikli. Súčasne nezhliadol dôvody hodné osobitného zreteľa.

7. Proti rozsudku v celom jeho rozsahu podal v zákonnej lehote žalobca odvolanie z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d) a h) CSP, keď predovšetkým nesúhlasil so záverom súdu o tom, že náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva nie je možné priznať aj opakovane za určitý časový úsek až do usporiadania vlastníckych vzťahov. Tiež mal za to, že právna otázka, či náhrada za nútené obmedzenie vlastníckeho práva podľa zákona č. 66/2009 Z.z. je jednorazová alebo opakujúca sa, ešte nebola judikatúrou definitívne doriešená. Odvolateľovi nie je známe rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ktoré by meritórne riešilo otázku náhrady za vecné bremeno vzniknuté podľa zákona č. 66/2009 Z.z. a obdobný názor zatiaľ zaujíma aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo veci IV. ÚS 430/2021 zo 7. septembra 2021, v ktorom podotkol, že vydanie uznesenia najvyššieho súdu 8Cdo/17/2019 ešte neznamená, že ide o ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. S poukazom na povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť zdôraznil, že v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 2Cdo/194/2019 (správne 2Cdo/194/2018; to sa týka aj v nasledujúcich častiach nesprávne označenej sp. zn., pozn. odvolacieho súdu) sú síce naznačené isté paralely medzi náhradami za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z. a zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, avšak tam aj právna argumentácia končí, a preto je nepochybné, že dané rozhodnutie vyčerpávajúcim spôsobom neodpovedá na podstatné právne otázky súvisiace s danou vecou, ktoré boli nastolené v konaní. Ostatné dve rozhodnutia 8Cdo/17/2019 a 1Cdo/99/2019 vo svojej podstate k danej argumentácii nepridávajú nič nové a len odkazujú na odseky 36. až 47. odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 2Cdo/194/2019. Keďže súd sa priklonil k názoru, s ktorým sa žalobca nestotožňuje a ktorý považuje za nedostatočne vyargumentovaný, zároveň sám argumentáciu nedoplnil a nezodpovedal nastolené otázky, potom rozhodnutie súdu považuje za arbitrárne. Nestotožnil sa so závermi Najvyššieho súdu SR vyslovenými v odseku 43. uznesenia vo veci sp. zn. 2Cdo/194/2019, keď najmä záver o tom, že zákonné vecné bremená sa nezapisujú do katastra nehnuteľností, je v príkrom rozpore so znením zákona, resp. nereflektuje a podrobne neanalyzuje rozdielnosť právnych úprav. Odcitoval znenie § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. a § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z., z ktorých vyvodil, že z týchto uvedených zákonných ustanovení je explicitné, že vecné bremená sa do katastra nehnuteľností zapisujú, a preto odvolateľovi nie je zrejmé, z čoho Najvyšší súd Slovenskej republiky vychádzal, keď uvádza, že vecné bremená sa nezapisujú do KN. Pokiaľ žalovaný nesplnil svoju zákonnú povinnosť zapísať vecné bremeno do KN, potom sa odvolateľ ako verejnosť ani nemal ako dozvedieť o vzniku vecného bremena, pretože ako vlastník pozemkov pod stavbami nemal ako zistiť, že zákon č. 66/2009 Z.z. zriadil vecné bremená aj na jeho pozemkoch. Po odcitovaní § 3 ods. 1 OZ vyslovil presvedčenie o tom, že súd mal prihliadať na námietku žalobcu, že žalovaným vznesená námietka premlčania je v rozpore s dobrými mravmi alebo sa s uvedeným dôkladnejšie vysporiadať v odôvodnení svojho rozhodnutia. Na dôvažok, ak by aj vlastníci pozemkov o uvedenom vedeli, tak sa nemali ako dozvedieť, či si majú žiadať jednorazovú odplatu za zriadené vecné bremeno v premlčacej lehote počítanej odo dňa účinnosti zákona, pretože k tomuto záveru dospeli niektoré súdy až po vyše desaťročí od účinnosti daného zákona, nakoľko prvých niekoľko rokov riešili otázku, či vôbec vlastníkovi patrí nejaká náhrada za obmedzenie vlastníckych práv. Podľa odvolateľa na námietku premlčania by sa nemalo prihliadať minimálne do času splnenia zákonnej povinnosti žalovaným. Vyslovil súčasne presvedčenie o tom, že žalovaný naďalej ignoruje svoju zákonnú povinnosť a nerealizuje návrhy na vykonanie záznamov v KN a robí tak úmyselne s cieľom sťažiť, ak nie rovno znemožniť uplatňovanie práv vlastníkmi pozemkov. Tiež využíva vzniknutú situáciu a to, že za užívanie cudzej veci nemusí nič platiť a úmyselne odmieta usporiadať pozemky k pozemkom pod cestami zámenou alebo iniciovaním pozemkových úprav. Pokiaľ judikatúra dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zák. č. 182/1993 Z.z. vzniká jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti zákona a že inak tomu nemôže byť ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z., potom bolo potrebné sa vysporiadať argumentačne aj s faktom, že kým vecné bremeno podľa zák. č. 182/1993 Z.z. vzniká na dobu neurčitú, vecné bremeno podľa zák. č. 66/2009 Z.z. vzniká na presne určený čas. Skutočnosť, že vecné bremeno podľa zák. č. 66/2009 Z.z. vznikajú na presne určený čas, potom je z logiky veci argumentov v prospech toho, aby právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva bolo právom opakujúcim sa. Pokiaľ by sa jednalo o jednorazovú náhradu, tak by to bolo vo svojej podstate v skutočnosti de facto vyvlastnenie. Žalobca mal preto za to, že Najvyšší súd SR dospel výkladom

zákona fakticky k realizácii vyvlastňovania vlastníckeho práva bez akéhokoľvek zákonného podkladu, lebo ním preferovaný výklad práva má reálne daný efekt. Súčasťou daného konania je poškodenie aj tých vlastníkov, ktorí uplatnili svoje práva v čas a tiež morálny hazard, keďže povinného adresáta právnej normy odmeňuje za konanie, ktoré nie je súladné s účelom a zmyslom zákona. Účelom zák. č. 66/2009 Z.z. a vyplýva to aj z dôvodovej správy k zákona, je aj vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom, na ktorých obce a samosprávne kraje majú postavené stavby, a to zámennou zmluvou alebo prostredníctvom pozemkových úprav. Pokiaľ by predmetná odplata bola skutočne jednorazová, potom by už nič a nikto nedonútil obce a samosprávne kraje, aby k tomuto vysporiadaniu pristúpili a je jedno či už zámennými zmluvami alebo pozemkovými úpravami. Mestá a obce k vysporiadaniu vlastníckych vzťahov pod stavbami nepristúpia, pretože v zmysle zákona sú oprávnené de facto už navždy na držbu a užívanie pozemku pod stavbou vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby a za uvedené nemusia nikomu nič platiť a to až do času dokedy sa im zachce. Takýmto výkladom sa popiera zmysel a cieľ zákona a súčasne takýto výklad vedie k faktickému pozbaveniu vlastníckeho práva, pretože vlastníkom ostáva iba holé vlastnícke právo. Pokiaľ sa nedá určiť doba, po ktorú bude nútené obmedzenie trvať, potom nie je možné určiť ani jednorazovú náhradu. Ústavný súd sa už v minulosti vyjadril aj k nútenému obmedzeniu vlastníckych práv, keď uviedol, že primeraná náhrada za vyvlastnenie môže byť vyššia ako primeraná náhrada za obmedzenie vlastníckych práv s tým, že pri nútenom obmedzení možno uvažovať o opakovaných platbách primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia (III.ÚS/237/09). Keďže podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. vlastníkovi stavby ku dňu účinnosti zákona k pozemku pod stavbou vzniká vecné bremeno, ak nemá zmluvne dohodnuté iné právo, potom vo svojej podstate trestá a zvyhodňuje tie subjekty samosprávy, ktoré si nejaké zmluvné práva dohodli. Kým v prípade zák. č. 182/1993 Z.z. vzniká k pozemku právo zodpovedajúce vecnému bremenu automaticky, ak vlastníkom nie je vlastníkom pozemku, tak v prípade zák. č. 66/2009 Z.z. je tomu tak až pre prípad, že nemá zmluvne dohodnuté iné právo. Okrem toho jednorazová odplata by bola nespravodlivá aj iným spôsobom a to voči niektorým obciam a samosprávnym krajom, ak by tieto zaplatili jednorazovú odplatu za vecné bremeno logicky bližšie sa sume ako za vyvlastnenie, čo vyplýva implicitne z názoru Najvyššieho súdu SR a v krátkom čase na to, by malo dôjsť ešte k zámene pozemkov, potom by to nebolo spravodlivé, lebo by vo svojej podstate zaplatili dvakrát za to isté. Teda zákonodarca nepredpokladal jednorazovú odplatu, pretože cieľom zákona je to, aby sa vlastníkom pozemkov pod stavbami stali obce a samosprávne kraje. Výkladom zák. č. 66/2009 Z.z. spôsobom, že odplata za vecné bremeno je jednorazová, by sa celkom poprel cieľ, účel a zmysel zákona. Pokiaľ by zákonodarca chcel zriadiť vecné bremeno s jednorazovou odplatou, potom by to bol zakotvil priamo do zákona ako to urobil aj v iných zákonoch. Na dôvažok zdôraznil, že Najvyšší súd SR a ani súd prvej inštancie sa nevysporiadali so skôr prezentovanými názormi najvyššieho súdu v uznesení z 23.4.2015 vo veci 4MCdo/2/2014, v ktorom dovolací súd uviedol, že ak zákon stanovuje dobu platnosti vecného bremena na dobu do vykonania pozemkových úprav, teda na dobu neurčitú, nie je možné a v súlade s dobrými mravmi rozhodnúť, že výška odplaty je jednorazová a konečná. Okrem uvedeného poukázal aj na to, že žalobca podával žalobu v čase judikatúry, ktorá už bola konštantná a zastávala právny názor, že odplata za vecné bremeno podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. je vo forme opakujúceho sa plnenia. Žalobca teda nemohol vedieť, že má žiadať jednorazovú odplatu, pretože nikde to nebolo a stále nie je napísané. S týmto názorom prišiel až Najvyšší súd SR akcentujúc to, že obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. patrí k tzv. legálnym (zákonným vecným bremenám), čiže k verejnoprávnym obmedzeniam vlastníckeho práva a že jeho charakter a jeho povaha nasvedčujú tomu, že sa výrazne približuje k obmedzeniu vlastníckeho práva zakotveného v zák. č. 182/1993 Z.z. S uvedeným názorom a ani s odôvodnením súdu sa nie je možné stotožniť okrem už vyššie uvedených dôvodov aj s ohľadom na čas prijatia príslušnej zákonnej úpravy, duch doby, adresátov úpravy a najmä sledovaný cieľ. Zatiaľ čo zák. č. 182/1993 Z.z. bol prijatý bezprostredne po zmene režimov a súvisel s vtedy prebiehajúcou transformáciou družstevného vlastníctva bytov na vlastníctvo osobné, zák. č. 66/2009 Z.z. bol prijatý po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie, kde sa Slovenská republika v prístupovej zmluve zaviazala rešpektovať značne iný rozsah práv voči občanom a ktoré práva boli vykladané skrz istého vývoja právneho zmýšľania podstatne rozdielnym spôsobom, ako to bolo v roku 1993 a hlavne, ktorý zákon súvisel s decentralizáciou moci a prenosom kompetencií a majetku štátu na subjekty územnej samosprávy. Kým v prípade zákona č. 182/1993 Z.z. boli adresátmi v drvivej miere subjekty súkromného práva, potom zák. č. 66/2009 Z.z. sa prinajmenšom pohybuje na pomezí práva verejného a súkromného. Nie je možné akceptovať, aby štát uvedené realizoval na úkor súkromných osôb, a teda ani taký výklad zák. č. 66/2009 Z.z., ktorý by preferoval ochranu majetku štátu a samosprávy, nakoľko podľa čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu a dedenie sa zaručuje. Je v rozpore s rovnosťou ochrany

základných práv a slobôd, keď majetok štátu a samosprávy je viac chránený ako majetok iných osôb. Štát nemôže zneužívať inštitút vecného bremena, kde priamo v zákone zriadi jednorazovú odplatu dúfajúc, že vlastníci sa o vecnom bremene dozvedia až vtedy, keď už nárok na odplatu bude premlčaný a už ho nebudú môcť úspešne vymáhať. Vlastníci pozemkov skutočne nemajú žiadny právny prostriedok, aby donútili obce a samosprávne kraje k usporiadaniu vlastníckych vzťahov na čo poukázal aj s ohľadom na námietku premlčania. S ohľadom na uvedené fakty vyslovil presvedčenie o tom, že odplata za obmedzenie vlastníckeho práva zriadením vecného bremena je opakujúcim sa plnením. Zo všetkých týchto dôvodov považoval názor súdu za nesprávny, odôvodnenie rozhodnutia súdu za nepresvedčivé a nedostatočné, pretože argumenty súdu nedávajú odpovede na najpodstatnejšie nastolené otázky. Na základe toho navrhol odvolaciemu súdu napadnuté rozhodnutie zmeniť a žalovanému uložiť zaplatiť žalobcovi v žalobe uplatnenú sumu.

8. Žalovaný k podanému odvolaniu uviedol, že rozhodnutie súdu napadnuté odvolaním považuje za zákonné a správne. K ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 8Cdo/17/2019, ktoré nadviazalo na právny názor vyslovený v rozhodnutí NS SR sp. zn. 2Cdo/194/2019 (správne 2Cdo/194/2018; to sa týka aj v nasledujúcich častiach nesprávne označenej sp. zn., pozn. odvolacieho súdu), ktoré už vytvorilo ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v riešení právnej otázky, o ktorú ide aj v predmetnom konaní, preto sa nejedná iba o názor jedného senátu dovolacieho súdu. Navyše v priebehu súdneho konania došlo k vydaniu aj uznesenia NS SR z 26.1.2020 sp. zn. 1Cdo/99/2019, ktoré právny záver vyslovený v rozhodnutí NS SR sp. zn. 2Cdo/194/2019 nespochybnilo, práve naopak. Aj ďalší senát na NS SR rozhodujúci o skutkovo obdobnej veci vecne na právny názor vyslovený v rozhodnutí NS SR sp. zn. 2Cdo/194/2019 nadviazal a poňal ho do svojho odvolania. Z uvedeného vyplýva, že o riešení právnej otázky, o ktorú ide aj v predmetnom konaní, už existuje ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu a žalobca sa mylí, pokiaľ tvrdí opak. K tvrdeniu o nedostatočnom a nepresvedčivom odôvodnení rozhodnutia v súvislosti s tým, že rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 8Cdo/17/2019 a 1Cdo/19/19 (správne 1Cdo/99/2019, poznámka odvolacieho súdu) sú založené len na odkaze na ods. 36 až 47 odôvodnenia rozhodnutia NS SR sp. zn. 2Cdo/194/2019, žalovaný uviedol, že prvostupňový súd rozhodoval v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, čo predstavuje naplnenie čl. 2 ods. 2 CSP pokiaľ ide o požiadavku spravodlivého procesu a princíp právnej istoty. Pokiaľ súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci nastala situácia riešená už v judikatúre súdov určitým spôsobom, potom mal možnosť v odôvodnení rozsudku jednoducho odkázať na ustálenú rozhodovaciu prax. Iba nesúhlas žalobcu s právnym názorom vysloveným tromi senátmi NS SR nezakladá arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia a táto nie je založená ani tým, že súd nedoplnil vlastnú argumentáciu, pretože v danej situácii to nebolo jeho povinnosťou. Napadnuté rozhodnutie nie je arbitrárne ani z dôvodu, že súd nezodpovedal na všetky žalobcom nastolené otázky. Pokiaľ sa súd rozhodol meritum veci právne posúdiť v režime jednorazovej náhrady, potom logicky otázky nastolené žalobcom sa môžu zdať odvolateľovi nezodpovedané. K výhrade, že námietka premlčania vznesená žalovaným je v rozpore s dobrými mravmi uviedol, že pokiaľ vznesená námietka premlčania má oporu v ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, potom jej vznesenie nemôže byť vnímané ako protiprávne. Dal do pozornosti aj tú skutočnosť, že proti rozhodnutiu NS SR sp. zn. 2Cdo/194/2019 bola podaná ústavná sťažnosť, ktorú ústavný súd uznesením sp. zn. IV. ÚS 539/2020 odmietol a že rozhodnutie NS SR sp. zn. 8Cdo/17/2019 bolo tiež podrobené ústavnému prieskumu bez spochybnenia jeho záverov ústavným súdom. V bode 47 rozhodnutia NS SR sp. zn. 2Cdo/194/2019 NS SR uviedol, že rozsah vecného bremena zriadeného podľa zák. č. 66/2009 Z.z. je určiteľný už pri jeho vzniku. Na základe toho navrhol odvolaciemu súdu napadnuté rozhodnutie ako zákonné a správne potvrdiť.

9. Odvolateľ vo svojej odvolacej replike zotrval na odvolacích námietkach a v závere dal do pozornosti fakt, že žalovaný sa dosiaľ nevyjadril, či mieni niekedy v budúcnosti iniciovať vykonanie pozemkových úprav a ak áno, kedy, resp. prečo tak doteraz neučinil s tým, že zodpovedanie tejto otázky žalovaným má relevanciu aj pri posudzovaní vznesenej námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi.

10. Žalovaný vo svojej odvolacej duplike zotrval na svojom vyjadrení v odvolacom konaní a na tom, že odvolacie dôvody žalobcu nie sú dané.

11. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia dovolacieho

pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

12. Odvolateľ v odvolaní uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d) a h) CSP, t.j. majúc za to, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (d/) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h/), ktoré podľa názoru odvolacieho súdu neboli naplnené.

13. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, konštatuje správnosť jeho dôvodov a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k odvolacím námietkam uvádza nasledovné.

14. Predmetom konania je zaplatenie peňažnej pohľadávky, ktorú si žalobca uplatnil voči žalovanému titulom náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva za skutkového stavu, podľa ktorého žalobca je výlučným vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti, na ktorej je umiestnená inžinierska stavba – cestná komunikácia III. triedy, ktorej vlastníkom je žalovaný.

15. Súd prvej inštancie predmetný nárok posúdil ako nárok na zaplatenie odplaty za vecné bremeno zriadené zák. č. 66/2009 Z.z., keď vzhľadom na protichodné argumentácie strán sporu k povahe tejto odplaty a vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného, zaoberal sa posúdením, či táto odplata má charakter jednorazovej alebo opakujúcej sa odplaty a či námietka premlčania vznesená zo strany žalovaného je dôvodná.

16. Súd prvej inštancie rozhodol vo veci zamietavým spôsobom, pretože považoval predmetný nárok za premlčaný v trojročnej lehote počítanej od 1.7.2009 vychádzajúc pritom zo záveru o tom, že žalobcovi patrí nárok na jednorazovú odplatu. Odvolací súd považuje predmetné rozhodnutie za rozhodnutie, ktoré je v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR.

17. Do pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu patria predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Ďalej je to prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu alebo aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného naň nadviazali.

18. Z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/194/2018 zo dňa 26.8.2019 a sp. zn. 8Cdo/17/2019 zo dňa 30.11.2020 vyplýva, že tieto vychádzajú z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR zo dňa 14.4.2016 sp. zn. 3Cdo/49/2014 (R 73/2016) a zo dňa 24.3.2016 sp. zn. 7Cdo/26/2014, ktoré sa týkali priznávania primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zák. č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov konštatujúc, že v nich vyslovený právny názor je plne prijateľný a použiteľný aj na priznanie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zák. č. 66/2009 Z.z.

19. Vo veci vedenej NS SR pod sp. zn. 8Cdo/17/2019 dovolateľ - žalovaný (Mesto Zvolen) konkretizoval právnu otázku, keď sa pýtal, či vlastník pozemku, na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z., má nárok na primeranú náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva aj opakovane za určitý časový úsek až do usporiadania vlastníckych vzťahov spôsobom týmto zákonom predpokladaným, keď sám dovolateľ bol toho názoru, že finančná náhrada je jednorazová a nemá charakter opakujúceho sa plnenia, čím sa podľa neho odvolací súd riešením uvedenej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, za ktorú označil rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/49/2014 a poukázal aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS 227/2012. Dovolací súd v bode 18. uznesenia vyslovil právny názor o tom, že odvolací súd sa pri riešení predmetnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyjadrenej v rozhodnutí 2Cdo/194/2018.

20. Voči obojm označeným rozhodnutiam boli podané ústavné sťažnosti. Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 539/2020 odmietol ústavnú sťažnosť proti rozhodnutiu NS SR sp. zn. 2Cdo/194/2018, pretože jeho závery nepovažoval za arbitrárne. Rozhodnutím ÚS SR sp. zn. III. ÚS 537/2021 bola

odmietnutá ústavná sťažnosť proti rozhodnutiu NS SR sp. zn. 8Cdo/17/2019, pretože spor vo veci sťažovateľov nebol právoplatne rozhodnutý (princíp subsidiarity).

21. Uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.1.2022 sp. zn. 1Cdo/99/2019 bolo dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 26. novembra 2018 sp. zn. 23Co/411/2017 odmietnuté. Odvolací súd napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol, pretože finančná náhrada za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z. je nepochybne majetkovým právom osoby a predmetné vecné bremeno vzniklo in rem a preto sa vzťahuje na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva a predmetná finančná náhrada nemá charakter opakujúceho sa plnenia. Za skutkových okolností, podľa ktorých žalobca kúpil pozemok 18.6.2014 so zákonným vecným bremenom, ktoré vzniklo 1.7.2009, mal a mohol vedieť, že nárok na odplatu za zriadenie vecného bremena ako jednorazové plnenie bol už v čase kúpy premlčaný a bol premlčaný aj v čase podania žaloby 16.12.2015. Dovolateľ v predmetnej veci argumentoval proti právnomu posúdeniu veci odvolacím súdom, ktorý uzavrel, že náhrada za vecné bremeno má jednorazový charakter, nárok na náhradu tak vznikol ku dňu 1.7.2009 a týmto dňom začala plynúť trojročná premlčacia lehota, ktorá skončila vlastníkovi pozemku dňa 1.7.2012. Najvyšší súd v bode 50. uznesenia poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo/194/2018 zo dňa 26. augusta 2019 a tiež uznesenie NS SR sp. zn. 8Cdo/17/2019 zo dňa 30. novembra 2020, ktoré riešili otázku, či vlastník pozemku, na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2019 Z.z., má nárok na primeranú náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva vo forme pravidelných platieb primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia vo výške ročného úžitku, ktorý sa viaže k tej časti nehnuteľnosti, v ktorej sa vlastníctvo obmedzuje a či existuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo považovať náhradu za obmedzenie vlastníckych zákonným vecným bremenom podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. vo forme opakujúceho sa plnenia. Dovolací súd odkazom na obe uznesenia NS SR dospel k záveru, že žalobca v dovolaní nastolil takú otázku, ktorá kumulatívne nespĺňa znaky otázky uvedenej v tomto uznesení najvyššieho súdu, resp. nenastolil otázku, ktorá by bola relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, nakoľko odvolací súd rozhodol v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, keď uzavrel, že z charakteru uplatneného práva žalobcu na zaplatenie náhrady za zriadenie vecného bremena je ustálené, že išlo o jednorazovú odplatu; nakoľko vecné bremeno v prospech žalovaného na pozemku, ktorý je momentálne vo vlastníctve žalobcu, vzniklo zo zákona ku dňu 01.07.2009 a vlastník pozemku si v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní neuplatnil nárok na odplatu v lehote 3 rokov od jeho vzniku, t. j. do 01.07.2012, jeho právo sa premlčalo, teda nárok na odplatu za zriadenie vecného bremena bol v čase kúpy pozemku so zákonným vecným bremenom žalobcom dňa 18.6.2014 už premlčaný.

22. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/292/20201 z 21.4.2022, bolo dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 29. apríla 2021 č.k. 18Co/82/2019-742 odmietnuté, keď Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok prvostupňového súdu tak, že žalobu zamietol majúc za to, že pokiaľ žalobca nadobudol vlastnícke právo k predmetnému pozemku na základe kúpnej zmluvy uzavretej dňa 19.12.2016 a uplatnil si nárok za obdobie od 2012 do 2014, pričom v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z. vzniklo vecné bremeno k takýmto pozemkom účinnosťou zákona, t.j. k 1. júlu 2009, potom jeho nárok je premlčaný (pozemok vo vlastníctve žalobcu je zaťažený vecným bremenom v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z.). Najvyšší súd sa v predmetnom uznesení zaoberal právnou otázkou dovolateľa, ktorý namietal proti právnomu posúdeniu veci odvolacím súdom, keď uzavrel, že náhrada za vecné bremeno má jednorazový charakter, nárok na náhradu tak vznikol ku dňu 1.7. 2009 a týmto dňom začala plynúť trojročná premlčacia lehota, ktorá skončila vlastníkovi pozemku dňa 1.7.2012. Aj v tu prejednáwanej veci dovolací súd odkázal na závery označených rozhodnutí NS SR sp. zn. 2Cdo/194/2018 a 8Cdo/17/2019.

23. Uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.2.2023 sp. zn. 7Cdo/363/2021 bol vo veci dovolania žalovaného zrušený rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 7. júla 2021 sp. zn. 3Co/58/2020, keď v tam prejednáwanej veci Okresný súd Michalovce v poradí druhým rozsudkom z 10. júna 2020 č.k. 19C/247/2016-289 zaviazal žalovaného k zaplateniu peňažnej čiastky a zamietol žalobu v časti požadovaného úroku z omeškania za obdobie od 15.2.2017 do 16.2.2017, keď rozhodol o peňažnom nároku žalobcu na náhradu za vecné bremeno zriadené zákonom č. 66/2009, ktorý bol napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Košiciach potvrdený. Krajský súd v Košiciach pritom vychádzal z právneho záveru o tom, že primeraná náhrada za nútené obmedzenie vlastníckeho práva je poskytovaná za dobu vopred neurčitú a teda možno uvažovať o pravidelných platbách primeranej náhrady počas

trvania núteného obmedzenia a to v podobe primeranej náhrady, preto bol ústavný dôvod na priznanie opakujúcich sa dávok primeranej náhrady. Dovolací súd v súvislosti s podaným dovolaním dospel k záveru, že oba nižšie súdy nezaujali žiadne stanovisko k zásadnej argumentácii žalovaného, podľa ktorej k obmedzeniu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam došlo dňom vzniku zákonného vecného bremena dňa 1.9.2009, pričom na plnenie mal nárok len vlastník zaťaženého pozemku v čase vzniku zákonného vecného bremena a potom ďalší vlastník nadobudol vlastnícke právo už obmedzené zákonným vecným bremenom, pretože predmetné vecné bremeno vzniká in rem a vzťahuje sa na každého vlastníka vecného bremena zaťaženého pozemku (odkazujúc tiež na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/49/2014) Dovolací súd nad rámec dovolacieho prieskumu dal do pozornosti, že: 25. Problematika náhrady za zákonné vecné bremeno vzniknuté podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. bola medzičasom predmetom viacerých rozhodnutí dovolacieho súdu, napr. sp. zn. 2Cdo/194/2018 a 8Cdo/17/2019, na ktoré sa dovolateľ odvolával už v odvolacom konaní, 4Cdo/175/2019 a 5Cdo/116/2021. Rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Mcd/2/2014 bolo zrušené nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 349/2015 zo dňa 19. januára 2016. Ústavnú sťažnosť vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/17/2019 z 30. novembra 2020 Ústavný súd SR odmietol uznesením sp. zn. III.ÚS 537/2021 zo dňa 30. septembra 2021. Urobil tak z dôvodu, že sťažovateľmi spochybňovaný výklad relevantnej právnej normy v konkrétnych okolnostiach veci (nesúhlas právnym názorom najvyššieho súdu, že sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, keď v čase vydania rozhodnutia odvolacieho súdu nebolo známe žiadne rozhodnutie najvyššieho súdu meritórne riešiacie otázku nároku na opakovanú primeranú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom (podľa zákona č. 66/2009 Z.z.) sa môže stať predmetom ústavného prieskumu až vtedy, keď bude vec právoplatne skončená.

24. Podobne postupoval NS SR v uznesení sp. zn. 4Cdo/102/2022 zo dňa 31.5.2023, keď zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21C/7/2020 a tiež Okresného súdu Prešov sp. zn. 11C/133/2012 odkazujúc ohľadne peňažného nároku žalobcu na náhradu za vecné bremeno zriadené zákonom č. 66/2009 Z.z. na závery rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/194/2018 a 8Cdo/17/2019, ktoré označil súčasne za ustálenú rozhodovaciu prax.

25. Poukazom na označené rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky súd prvej inštancie rozhodol v prejednávanej veci v súlade s Čl. 2 CSP zakotvujúceho princíp právnej istoty, pretože rozhodol spor v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít.

26. Nie je potom opodstatnená odvolacia námietka, ktorou má odvolateľ za to, že povaha náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva podľa zák. č. 66/2009 Z. z. ešte nebola judikatúrou definitívne doriešená.

27. Odvolací súd má ďalej za to, že odvolateľ nedôvodne namietal, že súd nemal prihliadnuť na žalovaným vznesenú námietku premlčania, ktorú žalobca považoval v rozpore s § 3 OZ.

28. V zmysle už ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu podporenej tiež rozhodnutiami ústavného súdu vyplýva, že námietka premlčania zásadne dobrým mravom neodporuje, ale môžu nastať situácie, že jej uplatnenie je výrazom zneužitia práva na úkor strany konania, ktorá márne uplynutie premlčacej doby nezavinila, avšak o takýto prípad môže ísť iba výnimočne (porovnaj napr. nález ÚS SR sp. zn. I.ÚS/33/2012, II.ÚS/176/2011, IV.ÚS/542/2013, rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Cdo/226/2016, sp. zn. 7Cdo/507/2014).

29. Najvyšší súd SR vo veci sp. zn. 5Cdo/265/2009 vyslovil, že znaky konania vykazujúce priamy úmysel poškodiť druhého účastníka je potrebné vyvodzovať z tých okolností, za akých bola námietka premlčania tohto nároku uplatnená a nie z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatňovaného nároku odvodzovaný, inými slovami, rozhodujúce (určujúce) pre odopretie účinkov námietky premlčania sú okolnosti, ktoré existovali v čase uplatnenia námietky premlčania. Tieto okolnosti musia byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do právnej istoty, akým je neumožnenie práva uplatniť námietku premlčania.

30. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie rozhodol správne, pokiaľ prihliadol na žalovaným vznesenú námietku, ktorú nepovažoval v rozpore s dobrými mravmi, aj keď uvedené explicitne v odôvodnení svojho rozsudku nevyjadril.

31. Žalobca vo svojej argumentácii v odvolaní neuviedol žiadnu výnimočnú skutočnosť, pre ktorú by žalovaným vznesená námietka premlčania mala byť v rozpore s dobrými mravmi. Touto okolnosťou nie je jeho tvrdenie o tom, že keďže žalovaný nesplnil svoju zákonnú povinnosť zapísať vecné bremeno do katastra nehnuteľností, potom sa verejnosť vo svojej podstate ani nemala ako dozvedieť o vzniku vecného bremena vrátane žalobcu, pretože vlastníci pozemkov pod stavba nemali ako zistiť, že zák. č. 66/2009 Z.z. zriadil vecné bremena aj na ich pozemkoch, ktoré sú pod stavbami. A takouto okolnosťou nie je ani tvrdená okolnosť, že žalovaný naďalej ignoruje svoju zákonnú povinnosť a nerealizuje návrh na vykonanie záznamov v KN a teda na námietku premlčania by sa nemalo prihliadať minimálne do času splnenia zákonnej povinnosti žalovaným.

32. K uvedenému odvolací súd zdôrazňuje a poukazuje na to, že v prípade vzniku vecného bremena podľa zák. č. 66/2009 Z. z., čo je aj prejednávany prípad, dovolací súd vo vyššie označených rozhodnutiach súčasne právne ustálil, že ak náhrada za vecné bremeno podľa zák. č. 66/2009 Z. z. má jednorazový charakter, nárok na náhradu tak vznikol ku dňu 1.7.2009, ktorým začala plynúť trojročná premlčacia lehota za argumentácie, že finančná náhrada za zriadenie vecného bremena podľa zák. č. 66/2009 Z. z. je nepochybne majetkovým právom osoby a predmetné vecné bremeno vzniklo in rem a preto sa vzťahuje na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníka, nemožno teda jeho vznik posudzovať samostatne v prípade každého nového vlastníka zaťaženého pozemku a je preto nelogické, aby pri každej zmene vlastníka mal nový majiteľ zaťaženého pozemku nový nárok na finančnú náhradu za už vzniknuté vecné bremeno. V tu pojednávanej veci nebolo ani sporným, že žalobca nebol prvým vlastníkom predmetného pozemku, pretože podľa listu vlastníctva pozemok nadobudol z titulu darovacej zmluvy v roku 2015, teda v čase, keď nárok už bol premlčaný. V kontexte s uvedeným nie je na mieste namietanie, že sa ako verejnosť vo svojej podstate ani nemal ako dozvedieť o vzniku vecného bremena. Okolnosť, že žalovaný do dnešného dňa neinicioval vykonanie pozemkových úprav, súvisí s dĺžkou trvania obmedzujúceho zásahu ako s okolnosťou, z ktorej (popri iných kritériách) má súd vychádzať pri zvažovaní výšky primeranej náhrady. Irelevantné je, že zákonodarca zrejme nepredpokladal trvanie obmedzujúceho zásahu (do konečného vysporiadania vlastníckeho vzťahu k pozemku) po taký dlhý čas, ako k nemu v skutočnosti dochádza (porovnaj bod 35. uznesenia NS SR sp. zn. 5Cdo/175/2019).

33. Nedôvodná je tiež odvolacia námietka založená na argumentácii odvolateľa o tom, že žalobca podával žalobu v čase judikatúry, ktorá už bola konštantná a zastávala právny názor, že odplata za vecné bremeno podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. je vo forme opakujúceho sa plnenia, teda žalobca nemohol vedieť, že má žiadať jednorazovú odplatu za obmedzenie vlastníckeho práva, s ktorým názorom prišiel teraz Najvyšší súd SR, keď na dôvazok nikde to nebolo a stále nie je napísané.

34. K tomu odvolací súd uvádza, že žalobca je zastúpený v konaní právnym zástupcom, ktorému vývin rozhodovacej praxe najvyššieho súdu v čase od podania žaloby musel byť zrejmy a iba skutočnosť, že v čase podávania predmetnej žaloby bola podľa žalobcu rozhodovacia prax súdov odlišná od stavu v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, nemôže byť bez ďalšieho dôvodom na priznanie opakovanej náhrady za zriadenie vecného bremena. Navyiac, k retrospektívnym účinkom zmenenej judikatúry sa už opakovane vyjadril dovolací súd (sp. zn. 8MCdo/4/2014, 3Cdo/198/2017 alebo 7Cdo/20/2021) tak, že pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu a iba je nanovo vyjadrený jej obsah. Z toho vyplýva, že účinky zmeny judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti, ale nový právny názor je potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza (porovnaj rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Cdo/77/2020).

35. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov je rozhodnutie súdu vrátane jeho výroku o trovách konania ako závislého výroku vecne správne, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

36. Žalobca bol v odvolacom konaní neúspešný a úspešnému žalovanému žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevznikli, preto odvolací súd stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP).

37. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP)